

## 5 ส. คืออะไร? มารู้จักความหมายของ 5ส. กันดีกว่า



### 1. สะสาง คือ การแยกให้ชัดเจนระหว่างของที่จำเป็นกับของที่ไม่จำเป็น ของที่ไม่จำเป็นให้ขจัดออกไป

#### ในการสะสางควรพิจารณา ดังนี้

- ของที่ไม่ใช้ และ ไม่มีค่า ..... ถ้าทิ้งได้ก็ควรทิ้งไปเลย
- ของที่ไม่ใช้ แต่มีค่า.....ขายโดยทำให้ถูกขั้นตอน
- ของที่ใช้ หรือของที่จะเก็บ ..... เก็บและทำป้ายบอก

#### ขั้นตอนการสะสาง

- การที่จะสะสางอะไรออกจากหน่วยงานหรือโต๊ะทำงาน ขอให้แน่ใจเสียก่อนว่า ไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ก็ทำตามขั้นตอนดังนี้
  1. สำรวจ สิ่งของต่างๆ ในหน่วยงานโดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ในความรับผิดชอบ
  2. แยก ต้องเริ่มแยกแยะของที่ต้องการใช้กับของที่ไม่ต้องการใช้ออกจากกัน
  3. ขจัด ของที่ไม่ต้องการหรือของที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น
- ประโยชน์ที่ได้จากการสะสาง
  1. ขจัดสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องให้ ทำให้มีเนื้อที่ใช้อย่างกว้างขวางกว่าเดิม
  2. ทำให้ที่ทำงานดูสะอาดตามากยิ่งขึ้น เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน
  3. ลดการเก็บเอกสารซ้ำซ้อน และจะทราบถึงที่อยู่ของสิ่งต่างๆ

### 2. สะตอก คือ การจัดวางของที่จำเป็นให้ง่ายต่อการนำไปใช้ ทุกคนดูแล้วก็รู้ว่าเป็นอะไร

การทำ "สะตอก" นั้นไม่ยาก เพียงแต่เรานำของที่ได้จากการสะสางในส่วนที่ต้องการเก็บ มาจัดเก็บให้เป็นระเบียบ สะตอกในการหยิบใช้สอยซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาวิธีเก็บวางสิ่งของ โดยคำนึงถึง

- คุณภาพ
- ประสิทธิภาพ
- ความปลอดภัย

สำหรับหลักการสามารถแยกเป็นหัวข้อดังนี้

1. วางของที่ใช้งานให้เป็นที่ มีป้ายบอก
2. การนำของไปใช้งาน ให้เน้นการนำมาเก็บที่เดิม
3. ของที่ใช้อยู่เป็นประจำ ควรวางใกล้ตัว
4. ของที่ใช้งานจัดเป็นหมวดหมู่ เหมือนการจัดเก็บหนังสือให้ห้องสมุด

#### ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อความสะอาด

- ของที่ไม่ต้องการให้ขจัดทิ้งไป
- ของที่ต้องการจัดวางให้เป็นระเบียบ
- กำหนดที่วางให้แน่ชัด แบ่งเขตวางของ
- ทาสีเส้นให้เห็นชัด
- ติดป้ายชื่อแสดงที่วางของนั้น ๆ
- ของที่มาวางต้องติดชื่อ
- ที่วางต่าง ๆ ให้เขียนลงในตารางตรวจเช็ค
- ตรวจเช็คพื้นที่โดยสม่ำเสมอ

#### ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องสะอาด

- ขจัดการค้นหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ
- ลดเวลาในการทำงาน
- เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
- ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น เน้นคำว่า หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา
- เพิ่มคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ เกิดภาพพจน์ที่ดีขององค์กรต่อสายตาคอนทั่วไป

### 3. สะอาด คือ การทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องใช้ให้หน้าดูอยู่เป็นนิจ

#### จุดที่ให้ความสนใจในเรื่องความสะอาด

- ตามพื้น ฝาผนัง บริเวณมุมอับของห้อง
- ด้านบนและใต้โต๊ะทำงาน ชั้นวางของ ตู้เอกสาร
- บริเวณเครื่องจักรอุปกรณ์ และที่ตัวเครื่องจักร
- เพดาน มุมเพดาน
- หลอดไฟ ฝาครอบหลอด
- ทุก ๆ อย่างรอบ ๆ ตัวเรา

#### ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความสะอาด

- เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี นำทำงาน
- ขจัดความสิ้นเปลืองของทรัพยากร
- เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร อุปกรณ์ ลดปัญหาเครื่องจักรเสียบ่อย ๆ
- เพิ่มคุณภาพวัสดุอุปกรณ์

**ประเด็นสำคัญในการที่จะรณรงค์ให้ทุกคนรักษาความสะอาด คือ หัวหน้าต้องลงมือทำก่อน**

#### 4. สุขลักษณะ คือ สภาพหมดจด สะอาดตา โดยรักษา 3 ส แรก ให้คงสภาพ หรือทำให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

##### สุขลักษณะที่ดี

จะเกิดขึ้นได้เมื่อเราทำ 3 ส แรก อย่างต่อเนื่อง และพยายามปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อที่จะตรวจสอบว่าได้มีการทำ 3 ส แรกอย่างต่อเนื่องหรือไม่ เราใช้การตรวจเช็คพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้บังคับบัญชาสูงสุดรวมทั้งอนุกรรมการ 5 ส ของพื้นที่นั้น ๆ

##### ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำสุขลักษณะ

- สุขภาพที่ดีของพนักงานทั้งร่างกายและจิตใจ
- ความภาคภูมิใจในความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน ซึ่งเป็นผลจากการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงของพนักงาน
- สถานที่ทำงาน เป็นระเบียบ สะอาด น่าทำงาน
- ความปลอดภัยในการทำงาน
- คุณภาพที่ดีของผลิตภัณฑ์

#### 5. สร้างนิสัย คือ การปฏิบัติให้ถูกต้อง และติดเป็นนิสัย

##### ส ที่ 5 นี้เป็นจุดสำคัญที่สุดของ กิจกรรม 5 ส

เพราะกิจกรรมนี้จะไปได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคนที่นำกิจกรรมไปใช้ ซึ่งความสำเร็จของกิจกรรมเกิดจากทัศนคติที่ดีของพนักงานต่อการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอแน่ใจได้เลยว่าหน่วยงานนำกิจกรรม 5ส. ไปใช้เพื่อปรับปรุงระบบงาน และสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่องนั้น จะเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพเต็มไปด้วยพนักงานที่มีคุณภาพ ซึ่งสิ่งที่ตามมาคือภาพพจน์ที่ดีของหน่วยงานต่อสายตาคนภายนอกกิจกรรมนี้สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้ดำเนินไปได้ก็คือ ตัวหัวหน้านั่นเอง อย่างกลัวว่าปากจะฉีกถึงใบหู ขอให้หัวหน้าจ้ำจี้จ้ำไชลูกน้องให้คำนึงถึง **หลัก 5ส. อยู่เสมอ** เมื่อเห็นว่าเริ่มจะหย่อนต่อกฎระเบียบ

##### ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างนิสัย

- พนักงานที่มีคุณภาพ - ความเป็นเลิศ - ภาพพจน์ที่ดีของหน่วยงาน

## 5ส

5S is the Japanese concept for House Keeping.

- 1.) Sort (Seiri)
- 2.) Straighten (Seiton)
- 3.) Shine (Seiso)
- 4.) Standardize (Seiketsu)
- 5.) Sustain (Shitsuke)

---

I think the concept of 5S has been twisted and its real meaning and intention has been lost due to attempts to keep each element in English word to start with letter 'S', like the real Nippongo words (seiri, seiton, seiso, seiketsu, and shitsuke). Well, whoever deiced those equivalent English words did a good job, they're close, but the real interpretation is not exactly the correct one. For the benefit of the readers who would like to develop and establish their own understanding and applications, the following are the real meaning of each element in English:

### Japanese - English Translations

Seiri - Put things in order

(remove what is not needed and keep what is needed)

Seiton - Proper Arrangement

(Place things in such a way that they can be easily reached whenever they are needed)

Seiso - Clean

(Keep things clean and polished; no trash or dirt in the workplace)

Seiketsu - Purity

(Maintain cleanliness after cleaning - perpetual cleaning)

Shitsuke - Commitment (Actually this is not a part of '4S', but a typical teaching and attitude towards any undertaking to inspire pride and adherence to standards established for the four components)

5S:

- Improves on-time delivery
- Improves quality/reduced defects
- Increases productivity
- Reduces lead times
- Reduces waste in materials, space and time
- Reduces inventory and storage costs
- Reduces changeover time
- Reduces equipment downtime
- Improves safety

<http://www.moc.go.th/opscenter/cb/5s.html>